

VI. SZEKCIÓ

Jó gyakorlat az egészségügyi szakellátásban I.

Így óvjuk a jövő nemzedékét, avagy jó gyakorlat a koraszülöttek ápolásában

Márovicsné Pék Mónika

Markusovszky Egyetemi Oktatókórház, Szombathely

A koraszülött gyermek világrajövele a családok számára nem várt esemény, trauma, a gyermek éretlen idegrendszerének és szerveinek pedig megpróbáltatások kezdete. Ellátásuk nagyon speciális ismereteket igényel. A hagyományos neonatológiai- és a fejlődést támogató ellátással minden koraszülött a saját szükségletei szerint részesül ápolásban, ezáltal esélyt kap a későbbi, minőségi élet esélyére is.

Előadásomban szakirodalmi áttekintést, hazai elismert neonatológusok iránymutatását és személyes, PIC-es tapasztalataimat összegzem az idegrendszer-, érzékszervek védelméről, a családok jelentőségéről, illetve a fájdalomcsillapítás és stresszcsoökkentés lehetőségeiről a koraszülött intenzív osztályon.

A támogató PIC-es gondolkodás/gondoskodás következtében az újszülöttek és a szüleik kapcsolata, kötődése erősödik. A mélyalvás ideje, a biztonság növekszik, javul az anyatejes táplálkozás és a szopás-szoptatás sikeressége, fájdalom- és stresszcsoökkentő, nyugtató hatású a szülői jelenlét és az idegrendszer fejlődését támogató ellátás. Hosszú távon a gyermekek viselkedése, idegrendszeri fejlettsége és kognitív funkciói javulnak, fizikai- és érzelmi traumái csökkennek. Az édesanyák

magabiztossága, szülői kompetenciája visszatér a megfelelő szakdolgozói jelenlét, tevékenység és kommunikáció hatására.

A humánus perinatális szemlélettel, az idegrendszeri fejlődést támogató ellátással, gondoskodással, a szülői szerepek elismerésével az újszülött hosszútávú testi-lelki-értelmi-érzelmi egészségének megőrzése a cél. A gondozás-ápolás során olyan környezet megteremtése a legfontosabb, ami az adott életszakaszban élettanilag legelfogadhatóbb, biztosítva a megfelelő mennyiségű és minőségű alvást, az anyatejet, a szülővel való bőr-bőr kontaktust, a fények-, zajok-, kemoszenzoros ingerek és fájdalmas beavatkozások mérséklését.

Kulcsfogalmak: koraszülött, stressz, fejlődést támogató gondoskodás, családközpontú betegellátás, perinatális szemlélet, éretlen idegrendszer, érzékszervek védelme, bőr-bőr kontaktus, kötődés, perinatális intenzív centrum

Ápolunk, oktatunk, rehabilitálunk

Sebőkné Venczler Tünde

Dombóvári Szent Lukács Kórház, Dombóvár

A szív- és érrendszeri betegségek Magyarországon csakúgy, mint Európa szerte a vezető halálokok közé tartoznak, és az utóbbi években a daganatos betegségek okozta halálozási adatokat is felülmúlták. Az elmúlt évtizedben az invazív kardiológiai beavatkozásoknak köszönhetően jelentősen csökkent a szívinfarktus halálozása az akut szak-

ban, ugyanakkor folyamatosan növekszik a koszorúérbetegség következtében kialakuló krónikus szívbetegséggel élők aránya.

A kardiológiai rehabilitáció célja a kardiovaszkuláris eseményt elszenvedett beteg fizikális, mentális és szociális állapotának javítása. Ennek egyik alappillére a betege-dukáció, amely a betegek aktív részvételével teremti meg a feltételeket egészségmagatartásuk, illetve életmódbeli szokásaik megváltoztatásához.

Az osztályunkon alkalmazott edukációs program módszere a strukturált Power Point előadás, megbeszéléssel. Az előadásaink középpontjában a betegséggel, annak következményeivel, a diagnosztikus és terápiás lehetőségekkel kapcsolatos információk állnak. A szükséges életmódváltásra a kockázati tényezők megismertetésével, meglévő ismereteik bővítésével, sőt időnként annak átformálásával ösztönözzük betegeinket. A megbeszélés nemcsak a betegek számára ad lehetőséget kötetlen formájú ismeret elsajátításra, hanem a csoportvezető is visszajelzést kap a résztvevők ismereteiről. A betegek érkezésükkor és távozáskor kérdőívet töltenek ki, melyben az egészségmagatartásra és betegségükkel kapcsolatos ismeretekre vonatkozó kérdések egyaránt megtalálhatóak.

A kérdőívek folyamatos feldolgozása során kapott információkból a betegoktatás hosszú távú hatékonyságára vonatkozó következtetések tapasztalataink szerint nem vonhatók le, segítségükkel azonban feltárhatók a betegek meglévő ismeretei. Az érkezéskor és távozáskor adott válaszok összehasonlításával képet kaphatunk ismereteik pontosságáról, és azok bővüléséről, valamint visszajelzést kapunk az elért rövidtávú eredményekről.

Tapasztalataink szerint az elsajátított ismeretanyag nagyban befolyásolja betegeink

egészségmagatartását. Kihasnálva, hogy az oktatás bipoláris tevékenység, az eredmények birtokában folyamatosan fejleszthetjük edukációs tevékenységünket is.

Kulcsfogalmak: szív- és érrendszeri betegségek, egészségmagatartás, betege-dukáció, életmódváltás

Digitalizáció hatásai a betegelégedettségre a sürgősségi betegellátó osztályon, szakápolói szempontból

Deák András, Dr. Fusz Katalin, Dr. Kani-zsai Péter László

*Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ
Sürgősségi Orvostani Tanszék Sürgősségi
Betegellátó Osztály, Pécs*

A nagy betegforgalom osztályunkon növeli a dolgozók megterhelését, míg a betegelégedettséget csökkenti. A dolgozói elége-dettség és a betegelégedettség növelésére kifejlesztett egyik módszerünk a digitalizáció fejlesztése volt a betegellátásban. A Covid-19-járvány során a PTE KK SOT SBO szakdolgozói csoportja létszámcök-kenésen és strukturális változáson is átesett. Célunk volt felmérni a 2019 óta bevezetett intézkedések betegelégedettségre gyakorolt hatásait.

Longitudinális, kvantitatív, leíró jellegű, kérdőíves felmérést és dokumentumelemzést végeztünk a PTE KK SOT SBO-n 2019. április 1. és 2021. május 31. között (n=1487). A felmérés első részében 354, a második részében 645, míg a harmadik évben 488 kérdőívet elemeztünk. Adatelemzéshez leíró statisztikát, kétmintás t-próbát, ANOVA-t, Kruskal-Wallis és lineáris regressziót végeztünk (p < 0,05).

A vizsgálat első hónapjaiban a páciensek és hozzátartozók 51%-a értékelte pozitívan

a PTE KK SOT SBO-t, míg 2020 novemberére ez az arány 99%-ra emelkedett, melyet a 2021 májusi eredmények is megtartottak. A hónapok során szignifikánsan emelkedett a betegelégedettség ($r=0,92$, $p=0,001$). A 2020-as intézkedések hatására pozitívan változott az ápolókról ($t=13,05$, $p < 0,001$), orvosokról ($t=7,11$, $p < 0,001$) és az osztályról alkotott vélemény ($t=12,49$, $p < 0,001$). A 2021-ben kitöltött kérdőívek alapján a betegelégedettség nem csökkent ($p > 0,05$). A digitalizációs törekvések bevezetését követően a triázs idők rövidültek, a betegek a triázs vizsgálatban szignifikánsan kevesebb időt töltöttek ($p < 0,001$).

A bevezetésre került kommunikációs és digitalizációs intézkedéseink pozitív hatásait mérhetjük a betegelégedettség növekedésén keresztül. Eredményeink rámutatnak arra, hogy a sürgősségi ellátásban alkalmazott digitalizációs folyamatoknak pozitív hatása van a betegelégedettségre és a dolgozói elégedettségre is.

Kulcsfogalmak: betegelégedettség, sürgősségi betegellátó osztály, triázs idő, digitalizáció

„Le a hosszú ruhával!” Élni és létezni ekcémásan!

Szeckler Melinda

Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika, Pécs

A szerző egy 47 éves nőbeteg esetét ismerteti, aki csecsemőkora óta szenved atópiás dermatitiszben. Bemutatásra kerül a beteg eddigi kórtörténete, valamint az élete során átélt testi és lelki szenvedés, mely a hétköznapi életére és munkájára is hatással volt. A betegsége miatt többször társas kapcsolati problémái is adódtak, illetve munkahelyén,

utcán, boltban, strandon is kellemetlen helyzetbe került a bőre miatt. A betegnél a helyi kezelések, valamint a szájon át alkalmazott szteroid, metotrexát és ciklosporin terápia is hatástalan volt, ezért 2018 decemberében Dupixent injekció bevezetése történt nála. Az injekció hatalmas változást hozott az életébe, nagyon rövid idő alatt csökkent a viszketés, begyógyultak a sebei, gyakorlatilag teljesen tünetmentessé vált. A testi tünetek múlásával életminősége is jelentősen javult, visszanyerte a lelkierejét, újra vidám és nyitott lett mások felé. A szerző az előadásával a bőrbetegségeket kísérő lelki problémák jelentőségére, a betegek pszichés vezetésére szeretné felhívni a figyelmet.

A beteg azóta is folyamatosan kapja az injekciót, jelenleg is tünet- és panaszmentes.

Kulcsfogalmak: esetbemutatás, Dupixent injekció

Gluténszűrés 6 éves gyermekpopuláció körében Szombathely városában 2014–2021. évben

Milisitsné Tátrai Beatrix

Egészségügyi Alapellátó Intézmény, Szombathely

Számos betegség egyszerű szűrővizsgálattal kimutatható, kora gyermekkorban történt felismerése pedig a felnőttkori betegségek kialakulásának lehetőségét csökkenti. Ilyen a glutén/lisztérzékenység szűrése. Gyermekkorban jellemzőbbek a klasszikus tünetek, de több a tünetmentes változat. A „Jógyakorlat” rövidtávú célja a lisztérzékeny gyermekek kiszűrése, mielőbbi gondozásba vétele és kezelése. Hosszú távú célja: a szűréssel megelőzni a lisztérzékenység talaján kialakuló felnőttkori betegségeket.

Előzmény: 2014-ben befejeződött nemzetközi „Lisztérzékeny betegek életminőségének javítása a szlovén-magyar határ menti térségben” című projekt (LQ-CELI-AC, SI-HU-2-2-017), melyben a M. M. E. K. együttműködő partner volt. Egyesületünk a fent említett projekt helyi folytatására írt NEA-pályázatot, 6 évesek gluténszűrése témában. A pályázat nyert, de nem volt elegendő az elnyert összeg, ezért SZ. M. J. V. Önkormányzatához fordultunk támogatásért, amit meg is kaptunk, sőt a város azóta is támogatja a projektet. Így alapozódott meg a „Jógyakorlat”.

A 2014–2021 közötti időszakban a „Jógyakorlat” keretében 4035 6 éves korú gyermeket szűrtünk le. Kiszűrtek száma 79 fő volt, amelyből klinikai úton 47 gyermekről (1,16%) bizonyosodott be a cöliákia, illetve IgA-hiány. A szűrés a BIOCARD-cöliákia gyors teszttel történik. A szűrés önkéntes a szülő kérésére. A beigazolódott cöliákia esetében családsszűrés, utógondozás is megvalósul a M. M. E. K. gyermek gasztroenterológiai szakrendelés keretében.

E szűrés létjogosultságát az adja, hogy

- korai, tünetmentes szakaszban felismerhető a betegség,

- a diagnózis után további vizsgálat és kezelés áll rendelkezésre,

- a szűrőmódszer nem költséges,

- a betegség jól befolyásolható és az életminőség javítható,

- kevesebb a gyógykezelések költsége,

- jobb a munkaerőpiaci hatása.

A „Jógyakorlat” jelenleg is folyik, és az önkormányzat biztosítja a forrásokat a további szűrésekhez, felismerve a „Kevés ráfordítás, nagyobb haszon!”-elvét.

Kulcsfogalmak: Jógyakorlat, lisztérzékenység, prevenció, szűrés, hatékonyság, utógondozás

A kihűlt beteg felmelegítése és ellátása ápolói szemmel

Jakab Gabriella

Magyar Honvédség Egészségügyi Központ, Róbert Károly körúti telephely, Budapest

A közterületen talált beteget helyszíni reanimációt követően 18 °C-kal OMSZ szállítja intézetünkbe folyamatos reanimáció mellett, a műtőben megkezdődik a testhőmérséklet lassú felmelegítése szív-tüdő-motor használatával. Maghőmérséklet-mérés, lélegeztetett beteg ellátása és CVVH alkalmazása.

A beteg extubálásra került, vese működése helyreállt, gyógyultan távozott osztályunkra. A kitartó munka eredményre vezet még akkor is, ha látszólag kevés az esély.

Kulcsfogalmak: hypothermia, szívmotor, intenzív ellátás

Betegedukációs program kidolgozása a garat-gégetumoros betegek utógondozásában

Schindlné Horváth Melinda, Dr. Somogyvári Krisztina, Dr. Hámori István, László Beáta Andrea

Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika, Pécs

A garat-gége rosszindulatú daganatos betegségeinek onkológiai és sebészeti kezelése klinikánk fő ellátási profilja, amelynél egy komplex, multidiszciplináris munkára van szükség. A betegség testi-lelki következményei súlyosan befolyásolják a beteg életminőségét. A problémák megoldására egy edukációs programot alakítunk ki, amely

célja, hogy át tudjuk segíteni betegeinket a legnagyobb nehézségeken.

A pandémia miatt a program bevezetését idén kezdjük. Jelenleg még a tervezés folyamatában vagyunk. A vizsgálati módszerek kidolgozása, az ellátó szakdolgozói háttér és feladatok meghatározása, az írásos anyag és a kérdőív szerkesztése még zajlik. A tényleges eredményeket egy következő előadás keretében mutatom majd be.

A rendszeres konzultációk, a betegtől kapott visszajelzések lehetőséget adnak egy bizalmi viszony kialakítására, ezáltal a beteg megoszthatja az őt érintő nehézségeket. A változásokhoz való alkalmazkodás, az

új életforma kialakítása a betegek részéről sok erőfeszítést és türelmet igényel. A lehető legtöbb személyi és tárgyi segítséggel támaszt adunk betegeinknek, hogy könnyebben tudják átvészelni a betegséggel és kezeléssel járó időszakot. A tájékoztatást és az edukációt kiemelt fontosságúnak tartjuk, felbecsülhetetlen jelentőséggel bír a daganatos betegek onkopszichológiai rehabilitációjában.

Kulcsfogalmak: edukáció, utánkövetés, konzultációk, tanácsadás, tájékoztatás, teammunka, életminőség javítása, onkopszichológiai rehabilitáció, beszéd elvesztése